

KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU

doc. dr. Branko Gabrovec

Uvod

- V letu 1999 je ameriško poročilo „**To err is Human**“ izpostavilo podatek, da zaradi posledic zdravstvene obravnave v ZDA vsako leto umre med 44.000 in 98.000 oseb:
 - zdravstvena dejavnost je kljub njenemu osnovnemu namenu ena najnevarnejših dejavnosti.
- V zadnjih dveh desetletjih, se je področje **kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave** po celem svetu uveljavilo, kot **prioriteta** na področju zdravstva.

Uvod

- Zdravstvena nega je pomembna za zagotavljanje **varne in kakovostne zdravstvene oskrbe** (Aiken, et al., 1999; Hughes, 2008).
- Vendar pa so medicinske sestre redko vključene v razvoj in oblikovanje modelov za celostno obravnavo pacientov (Burhans, & Alligood, 2010).

Opredelitev kakovosti in varnosti

- Kakovostna zdravstvena oskrba je takšen način zdravstvene oskrbe, ki naj bi kar največ prispeval k pacientovim koristim.
- Varnost je temelj kakovostne zdravstvene oskrbe.
 - Slaba varnost pacientov je velik problem za javno zdravstvo in velika ekonomska obremenitev.
 - Mednarodne študije kažejo, da približno 10% vseh pacientov v bolnišnicah utrpi škodo za zdravje zaradi napak (WHO, 2010).

Ekonomске posledice

- Posledice **neustrezne (nevarne)** zdravstvene oskrbe:
 - podaljšanje hospitalizacije, izguba prihodka, invalidnost,... stane nekatere države med 6 in 29 milijard dolarjev letno (WHO, 2008).
- V Veliki Britaniji (NHS):
 - napake povezane z zdravili od 1995 do 2007: £4,915,452 stroškov;
 - bolnišnične okužbe: letno £1,6 milijard stroškov;
 - malnutricija: letno £7.3 milijard stroškov;
 - dehidracija: 83,000 podaljšanih bolnišničnih dni; z ustrezno hidracijo bi lahko prihranili skoraj milijardo stroškov letno.
 - padci: letno £15 milijonov stroškov;
 - obstipacija: 135,273 podaljšanih bolnišničnih dni.

Varnost in skrb za pacienta

- Skrb za drugega je osnovni koncept, na katerem temelji zdravstvena nega:
 - Osnova za sistematično, individualno izvajanje negovalnih intervencij in intervencij diagnostično terapevtskega programa, razvoj humanih, profesionalnih in enakovrednih partnerskih medosebnih odnosov.
- Dolžnost vseh zdravstvenih delavcev.
- Zahteva pacientov.

- Omogoča individualno in celostno obravnavo pacienta (Pajnkihar, 2003, 2013).

Varnost in skrb za pacienta

- **Izpuščanje aktivnosti zdravstvene nege** je povezano s **slabšo varnostjo pacientov** (Ball, Murrells, Rafferty, Morrow, & Griffiths, 2013):
 - največkrat posledica pomanjkanja časa,
 - in preobremenjenosti medicinskih sester z delom (Aiken, Sloane, Bruyneel, Van den Heede, & Sermeus, 2013).
- V že opravljenih raziskavah pri nas se je izkazalo, da **večja skrb za pacienta, pomeni manj izpuščanja aktivnosti zdravstvene nege** (Močnik, 2012).

Kultura skrbi – „Caring culture“

- Kultura skrbi v institucijah se nanaša na občutljivost ali senzitivnost zdravstvenih delavcev in organizacije glede pacientovih doživljanj in izkušenj v času zdravstvene oskrbe in sposobnost prilagajanja doživljanju in izkušnjam posameznika.
- Spoštovanje želj in vrednot pacienta, informiranje, vključevanje pacienta in njegovih svojcev v proces zdravstvene oskrbe, zagotavljanje fizičnega udobja in čustvene podpore, izražanje sočutja in empatije s strani zdravstvenih delavcev in institucije (Hesselink, Kuis, Pijnenburg, & Wollersheim, 2013).

Naloge zdravstvene nege pri zagotavljanju kakovosti

Nudenje k
pacientu
usmerjene ZN

Interdisciplinarno
sodelovanje

Vpeljava vsebin v
izobraževanje

Raziskovanje in
vpeljevanje
izboljšav v prakso

Uporaba na
dokazih podprte
ZN

Uporaba
informacijske
tehnologije

Učinkovit oddelek

- Model NHS, ki temelji na vitki tehnologiji sestoji iz 3 glavnih korakov:
 - ocenitev kako poteka delo
 - reorganizacije dela: 5S (sortiraj, spravi/uredi, sčisti, standardiziraj, skrbi/vzdržuj)
 - izboljšanja komunikacije z vizualnimi informacijami o pacientu – oglasne deske.
- ter sprememb dela v okviru procesnih modulov.

Spremembe dela – procesni moduli

Opazovanje
pacientov

Predaja službe

Zdravila

Obroki

Higiena

Postopki ZN

Obhodi pacientov
s strani
medicinskih sester

Načrtovanje
sprejemov in
odpustov

Spremembe dela – procesni moduli

- **Opazovanje pacientov**
 - Zagotavljanje standardne oblike opazovanja.
- **Predaja službe**
 - Skrajšanje časa in priprava bolj natančne oblike predaje, ki si jo je lažje zapomniti.
- **Zdravila**
 - Dajanje zdravil poteka ločeno od ostalih procesov dela, zmanjševanje prekinitev pri razdeljevanju zdravil.

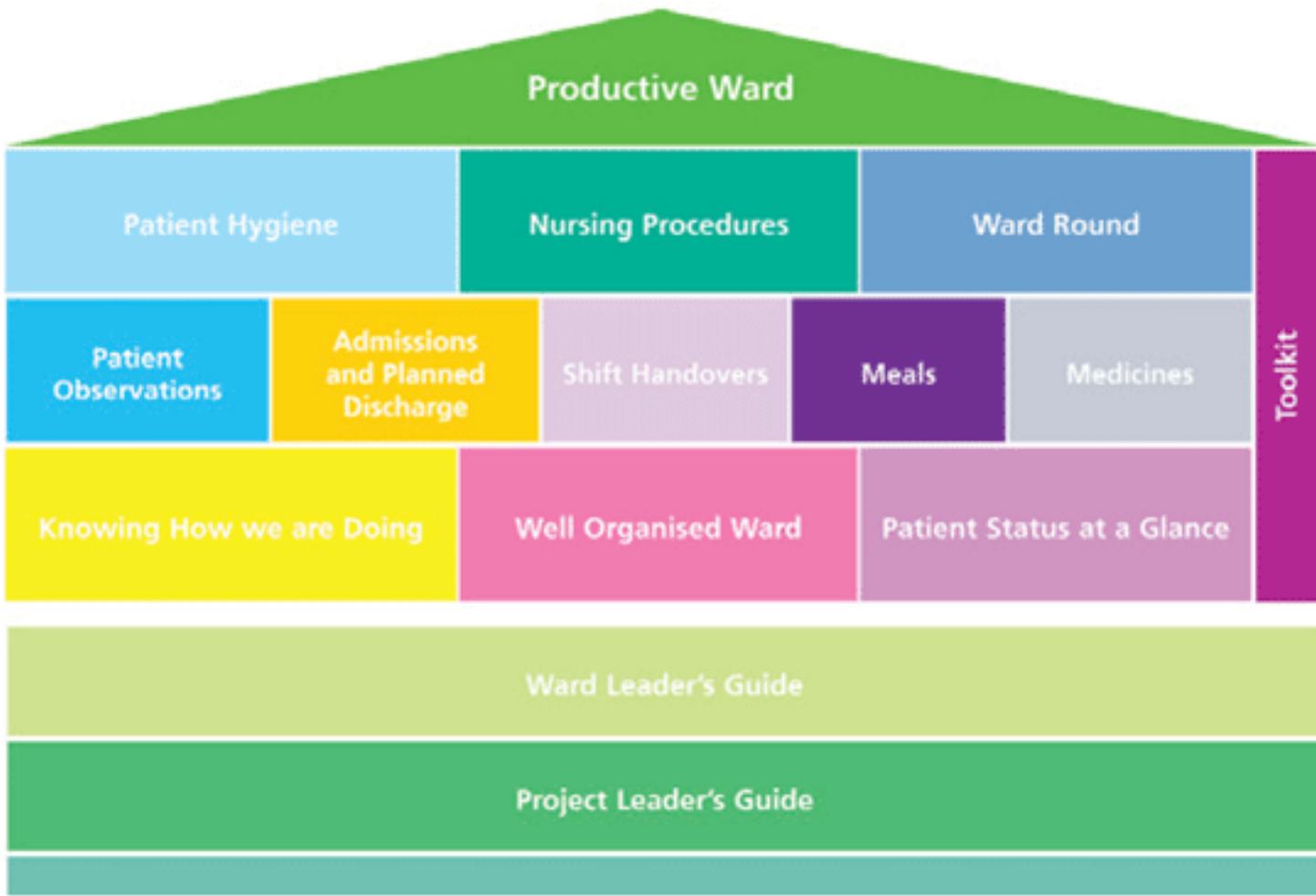
Spremembe dela – procesni moduli

- **Obroki**
 - Zmanjševanje časa pri razdeljevanju hrane in zagotavljanje več časa za hranjenje pacientov.
- **Higiena**
 - Zagotavljanje visokih standardov.
- **Postopki ZN**
 - Zagotavljanje konsistentnosti.

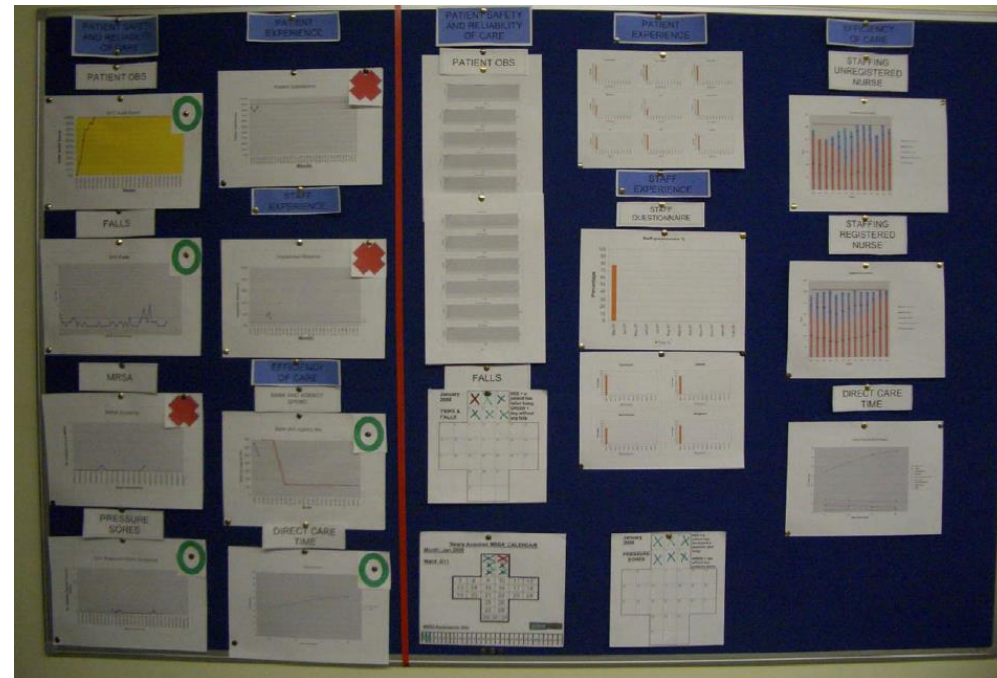
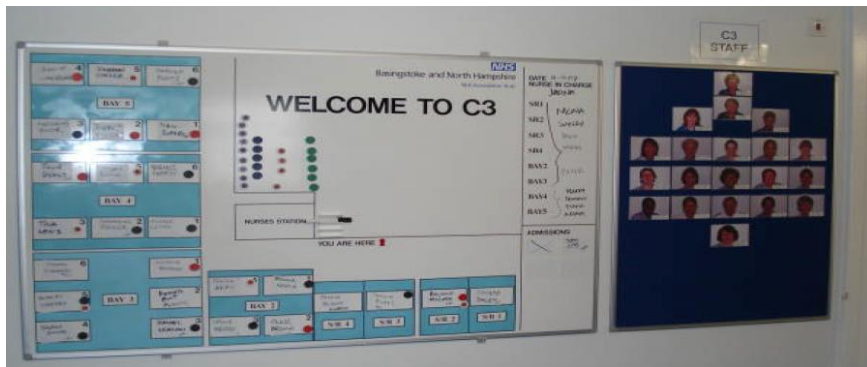
Spremembe dela – procesni moduli

- Obhodi pacientov s strani medicinskih sester
 - Hitri, konsistentni in fokusirani obhodi.
- Načrtovanje sprejemov in odpustov.
 - Standardizirani, hitri in takojšnji sprejemi, katerim sledi takojšnjo planiranje odpustov.

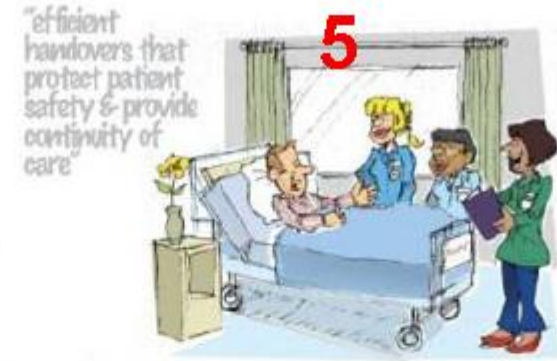

Učinkovit oddelek

THE PRODUCTIVE WARD: RELEASING TIME TO CARE

Učinki – izboljšanje kakovosti, varnosti

- Z vpeljavo modela so v 4 letnih prihranili več kot £1,3 milijard;
- MS so pridobile do 50 % več časa za paciente;
- Čas razdeljevanja zdravil se je skrajšal za 63 %;
- Zmanjša števila padcev za 30 %;
- Skrajšanje časa za predajo službe za tretjino ob sočasnem izboljšanju kakovosti predaje;
- Zmanjšanje prekinitev pri delu (iz 114 na 64 na MS);
- Skrajšala se je ležalna doba, absentizem zaposlenih, pritožbe pacientov in bolnišnične okužbe.

Zaključek

- Osredotočanje na pacienta, varnost in skrb zanj:
 - ključna dimenzija kakovosti.
- Iskanje novih in učinkovitih rešitev za doseganje boljše zdravstvene oskrbe.
- Aktivno sodelovanje v prizadevanjih za varnost pacientov in izboljšanje kakovosti so pomembne naloge vseh medicinskih sester.

V razmislek...

- Kakšna je kultura varnosti in skrbi v vaši instituciji?
- Ali skrbimo za kakovost in varnost?
 - predaja službe
 - zdravila - dajanje zdravil, računanje odmerkov
 - premestitev pacienta
 - preprečevanje padcev
 - preprečevanje bolnišničnih okužb
 - ...